

ALBERTI DVRERI

de struendis aggeribus ratio prima.

Vandoquidem grauior subinde bellorum necessitas existit, ac veteribus seculis propemodū incognita bella gerendi ratio hodie vsurpatur, ex vsu fuerit quanquam inire rationem construendi munitiones, ex quibus reges, principes, duces, ac ipsæ denique ciuitates vim sibi intentatam depellant: idq̄ adeò, vt non solum gens Christiana, cum mutuò susceptis odiis dissidet, sese viciscim à periculo vindicet, verum etiam quò regiones, quæ Turcarum incurvationibus sunt expositæ, illatam iniuriam, ac tormentorum violentiam, commodè propulsare queant. Quare equidem decreui, certam muniendi rationem præceptionibus breuiter complecti, ita tamen vt æquo animo hac in re admisurus sim illorum iudicium & correctionem, qui longo militiæ vsu eruditi, cōmodius quiddam afferent.

Primum igitur suaferim ne cuiusquam structuræ, quæ grauioribus bombardis bellicisq̄ tormētis perferēdis destinatur, muros protensos, aut ad perpendicularum assurgentes extruas. Nam muros ita cōstitutos, quantumuis crassos maiores bombardarum glandes validè impactę medios concutiūt, atq̄ diffundūt, adeò vt repetitis ictibus appulsūq̄ iterato, superior moles quanto grauior, tanto maiore cum pondere subsecuta, illam anè corruat. Porro est, cum vel sumptuum inopia, vel subito incumbens necessitas inuertatur ex cespitibus munimen coaggarare, ipsumq̄ circumactis fossis palesq̄ defixis remunire, vnde confidentius alacriusq̄ in hostem depugnetur. De id genus munitionibus, vel eò nihil præcipere cōstitui, quòd & sine præceptionibus facilè intelliguntur ab iis, quos vel belli vsus edocuit, vel hostiū minæ exercēt, vel quòd vbi metus hostiūq̄ terror vrgere desierit, neglectæ paulatim dirui, dissoluīq̄ solent. Verum in ciuitate inclyta, aut celebri arce, quæ mœnia turribus ac fossis ex lapide suffultis muniuntur, ibi licebit & propugnacula ex muro astruere, reliquisq̄ structuris ita accommodare, vt cum illorum vsus esse desierit, tamen suo modo compræhensa persistant, donec necessitate postulanti, denuò ipsis sit opus. Ideoq̄ ex re communi feceris, si huiusmodi munimenta diligenter validèque construxeris. Verum si quem hic impensarum magnitudo à muniminum structura reuocabit, hac sese cogitatione sustentet, nimirum Aegyptiæ reges longè maximos sumptus facere solitos, in suspiciendis illis pyramidum substructionibus, quæ tamen ad nullum vsum præter voluptatem referebantur, nos contrà minoribus expensis vtiliter ædificare munitiones, quarum præsidio nos ab hostium iniuria ac malorum principum tyranide tueamur. Deinde sunt complures ad extremam inopiam redacti, ac eleemosina publica, aut priuata sustentandi, quorum operis certa mercede in diem conductis, ad hanc rem vtemur commodissimè. Vtrumque enim effecerimus, vt & rempub. à mendicãdi onere liberemus honesta rei faciendæ occasione proposita, & mediocri victu suppetente, minus de